

Öğretmenlerin Örgütsel Sinizm Algılarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Bir Meta-Analiz Çalışması

Gökhan ŞENER

Milli Eğitim Bakanlığı

gokhan.sener4071@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7272-9907>

Tufan AYTAÇ

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

t.aytac@ahievran.edu.tr

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6103-3530>

Araştırma Makalesi

DOI: 10.31592/aeusbed.1097977

Geliş Tarihi: 04.04.2022

Revize Tarihi: 12.12.2022

Kabul Tarihi: 14.02.2023

Atf Bilgisi

Şener, G. ve Aytaç, T. (2023). Öğretmenlerin örgütsel sinizm algılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi: Bir Meta-analiz çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(1), 40-59.

ÖZ

Bu çalışmada; öğretmenlerin örgütsel sinizm algıları üzerinde çeşitli değişkenlerin (cinsiyet, kıdem ve branş) etki düzeyini belirlemek amaçlanmaktadır. Türkiye’de bu konu üzerine yapılmış çalışmalar içersinden dahil etme kriterlerine uygun olarak, değişkenler içersinden; cinsiyet 93 ve kıdem 66, branş değişkeni için 30 adet çalışma araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Yapılan çalışmalarda toplam örneklem sayısı 40921’dir. Bunun 21103’ünü kadın ve 19818’ini erkek öğretmenler oluşturmaktadır. Verilerin analizinde araştırma sonuçlarını sentezleme yöntemleri olarak bilinen meta-analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre tüm değişkenler için yayın yanlılığı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Rastgele etkiler modeline göre yapılan meta-analiz sonucunda; cinsiyet değişkeninin genel etki büyüklüğünün ($d=-0,02$), kıdem değişkeninin genel etki büyüklüğünün ($d=0,03$), branş değişkeninin genel etki büyüklüğünün ($d=-0,07$) zayıf ve önemsiz düzeyde olduğu belirlenmiştir. Tüm değişkenler için yapılan moderatör analizleri sonucuna göre ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin cinsiyet, kıdem, branş farklılıklarının örgütsel sinizm algıları üzerinde etkisinin olmadığı veya zayıf düzeyde bir etki büyüklüğünün olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çalışan sinizmi, öğretmen, örgütsel sinizm, meta-analiz.

ABSTRACT

The aim of this study is to reveal the effect level of various variables (gender, seniority and branch) on teachers' perceptions of organizational cynicism. Among the studies conducted on this subject in Turkey-in accordance with the inclusion criteria-93 studies about gender, 66 studies about seniority and 30 studies on branch were included in this research in accordance with variables. The total number of samples among the studies is 40921. 21103 of them are female and 19818 are male teachers. In the analysis of the data, the meta-analysis method, known as the methods of synthesizing research results, was used. According to the results of the research, it was concluded that there was no publication bias for all variables. As a result of the meta-analysis made according to the random effects model; a weak and insignificant effect size of the general effect size of the gender variable ($d=-0.02$), the general effect size of the seniority variable ($d=0.03$), and the general effect size of the branch variable ($d=-0.07$) were detected. According to the results of moderator analyzes for all variables, statistical significance was not found. In the general findings reached in the research, it was concluded that the gender, seniority and branch differences of the teachers did not have an effect on their perceptions of organizational cynicism or that there was a weak effect size.

Keywords: Employee cynicism, teacher, organizational cynicism, meta-analysis.

Giriş

Örgütsel sinizm (ÖS) kavramı, çalışanların çalıştıkları kurumlarına karşı hissettikleri hüsrana uğrama, kırgınlık, hayal kırıklığı ve negatif duygular gibi düşüncelerle başlayıp, tutumla devam eden ve davranışla sonuçlanan bir kavramdır (Andersson ve Bateman, 1997). Alanyazın incelendiğinde ÖS “örgüte karşı olumsuz tutum, hayal kırıklığı, hüsrana uğrama, örgüte karşı negatif duygular, örgüte karşı kuşkuçuluk, öfke, kırgınlık ve meslekte bıkkınlık” gibi örgütü olumsuz etkileyen birden çok kavramla ilişkilendirilmektedir. Örgütsel sinizmin, örgütte çalışanların örgüte karşı geliştirdiği olumsuz düşünce, tutum ve davranış olarak ortaya çıktığı görülmektedir. ÖS’in belirlenmesi ve bu durumun olası nedenlerinin araştırılması, oluşan bu engellerin kaldırılmasında önem arz etmektedir (Yılmaz, 2019). ÖS eğitim örgütlerini örgütlerini olumsuz yönde etkileyen ve özellikle çalışanların bu durumu

örgütlerine daha çok yansıtıkları yaklaşım olarak kendini göstermektedir (Balay, Cülha ve Kaya, 2013; Uygur, 2021). Bu konuda yapılan çalışmalar incelendiğinde örgütsel sinizm üzerine öğretmenlerin görüşlerini ele alan meta-analiz çalışmaların yeterli düzeyde olmadığı gözlemlenmiştir. Eğitim kurumlarında öğretmenlerin örgütsel sinizm algılarını ele alan çalışmaların sayısını fazla olmasının, bu çalışmaların tümünün sentezlenip genel bir sonuca varılması ihtiyacını ortaya koymaktadır. Bu açıdan bakıldığında, konuyla ilgili apılmış çalışmaları tek tek inceleyip öğretmenlerin örgütsel sinizm algıları üzerine genel bir değerlendirmede bulunmak yerine tüm çalışmaların sentezlenip genel bir yoruma varmak daha yerinde olacaktır. Bu çalışma ile Türkiye’de eğitim örgütlerinde öğretmenlerin örgütsel sinizm algılarının, hangi değişkenlerden etkilendiği ortaya koyulacaktır. Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin cinsiyetinin, kıdeminin ve branşlarının örgütsel sinizm algılarını etkileme düzeyini ortaya koymaktır.

Yöntem

Bu çalışmada, nicel çalışmaların bulgularının sistematik olarak analiz edilmesine ve sentezlenmesine olanak sağlayan meta analiz yöntemi kullanılmıştır (Akgün, Büyüköztürk, Demirel, Karadeniz ve Kılıç 2016).

Araştırmanın Modeli

Veriler analiz edilirken meta-analiz yönteminin bir türü olan grupların karşılaştırılması yöntemi kullanılarak sonuçlar elde edilmiştir. Meta-analizde gruplar arasındaki ortalama farkı ortaya koymak amacıyla, etki büyüklüğünü (EB) hesaplaması yapılmıştır. Bu çalışmada “grup karşılaştırma” meta-analiz yöntemi kullanılmıştır (Cumming, 2012; Dinçer, 2014).

Verilerin Toplanması

ÖS’in çeşitli değişkenlere göre incelenmesi konusunu ele alan bu meta-analiz çalışmasında, Türkiye’de yapılan lisansüstü tez çalışmaları, web tabanlı yayınlanan ulusal ve uluslararası makaleler kapsama alınmıştır. Bu çalışmalara ulaşılmasında; Yüksek Öğretim Kurulu’nun (YÖK) ana sayfasında “Ulusal Tez Merkezi” veri tabanından, Google Akademik arama motorundan, ULAKBİM’den, Uluslararası düzeyde yapılan çalışmalar için ise Sage Journals, Eric, Wiley Online Library gibi veri tabanlarından yararlanılmıştır. Tarama sonucunda araştırma kapsamında 477 çalışmanın değişkenlerinden; cinsiyet 93, kıdem 66 ve branş 30 adet çalışma kapsama alınma kriterlerine göre çalışmaya dahil edilmiştir. Bu çalışmaların seçiminde aşağıdaki kriterler esas alınmıştır:

1. *Kriter:* Lisans üstü tezler ile yerli ve yabancı makalelerden ulaşılabilir olanlar alınmıştır.
2. *Kriter:* Empirik çalışmalar ve ilgili bağımsız değişkenlerin çalışmada yer verilmiş olmasına dikkat edilmiştir.
3. *Kriter:* Yapılan çalışmaların yılları itibarıyla 2009 ve 2021 Mart ayı ile sınırlıdır.

Bağımlı ve bağımsız değişkenin yer almadığı araştırmalar, meta-analiz için gerekli sayısal verileri barındırmayan çalışmalar ile nitel çalışma bulguları, kontrol ve deney gruplarına (kadın-erkek, 1-10 yıl, 10 yıl ve üzeri, sınıf-branş) sahip olmayan çalışmalar, eğitim alanında yapılmayan ve yükseköğretim alanında yapılan çalışmalar hariç tutulma kriterlerine uygun olarak araştırmaya (cinsiyet için 384, kıdem için 411, branş için 309 çalışma) dâhil edilmemiştir.

Çalışmaların Kodlanması: Literatür taraması yapıldıktan sonra, meta-analiz yönteminde kodlama yapılması gerekmektedir (Hunter ve Schmidt, 2004). Literatür çalışmasında meta-analiz kapsamına giren çalışmaların kapsama kriterlerine uygun olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, bir kodlama protokolü oluşturulmuştur. Çalışmalar araştırmaya dâhil edilmeden önce bu forma işlenmiştir. Bu formda, araştırmacının soyadı, araştırmacının cinsiyeti, araştırmanın türü, yılı, yapıldığı yer ve okul türü, kademe türü, yayın türü, ortalama, standart sapma, örneklem büyüklüğü, örneklem yöntemi gibi veriler bu form üzerinde gösterilmiştir.

Araştırmanın Güvenilirliği ve Geçerliliği

Meta-analiz sonuçlarının güvenilirliği ile ilgili olarak bir kodlama protokolü oluşturulmuştur. Analize dahil edilen çalışmalardaki veriler iki kodlayıcı tarafından ayrı ayrı kodlama protokolüne yazılmıştır. Birinci kodlayıcı ölçme-değerlendirme alanında uzman bir öğretim elemanıdır. İkinci kodlayıcı ise araştırmacının kendisidir. Kodlayıcılar arası uyum, sınıf içi korelasyon katsayısı (ICC) ile değerlendirilmiştir. Tüm ICC değerlerinin 0,9'un üstünde olması nedeniyle kodlayıcılar arasında yüksek uyum bulunmaktadır (Card, 2012). Bütün veri dökümanlarının incelenmesi ve çalışma kapsamını içermesi neticesinde dahil edilmesi, araştırmanın geçerlilik düzeyinin yüksek olduğunun bir kanıtıdır (Petticrew ve Roberts, 2006).

Çalışmanın Etik İzni

Meta-analiz çalışmalarında etik kurul kararına gerek görülmemektedir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada veri analizinde meta-analiz yazılım programlarından Comprehensive Meta Analysis (CMA Version 2.0) kullanılmıştır. Bu çalışmada, etki büyüklüğünün hesaplanmasında rastgele etkiler modeli kullanılmıştır. Çalışmada deney grubu olarak kadın öğretmenler, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler ve sınıf öğretmenleri alınmıştır. Kontrol grubu olarak da erkek öğretmenler, 10 yıl ve üstü kıdeme sahip öğretmenler ile branş öğretmenleri alınmıştır. Hesaplanan etki büyüklüğünün pozitif olması deney grubu, negatif olması ise kontrol grubu lehine yorumlanmıştır.

Bulgular

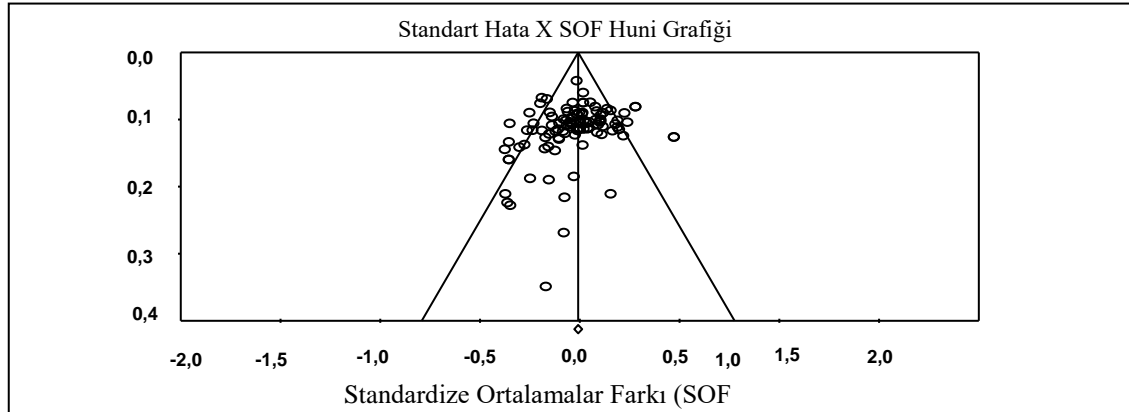
Çalışmanın bu bölümünde; öğretmenlerin ÖS algılarını etkileyen değişkenlere (cinsiyet, kıdem ve branş) ait bulgular ile yorumlar yer almaktadır.

Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölümde meta-analiz çalışmasını kapsayan araştırmaların sonucuna göre elde edilen cinsiyet değişkenine ilişkin sonuçlara (yayın yanlılığına ilişkin sonuçlar, orman grafiğine ait sonuçlar, etki büyüklüğüne ait birleştirilmemiş sonuçlar ve moderatöre ait analiz sonuçlar) yer verilmiştir.

Yayın Yanlılığına İlişkin Bulgular

Yayın yanlılığına ilişkin Huni saçılım grafiği ve Orwin's Fail-Safe N. yöntemleri kullanılmıştır (Borenstein, Hedges, Higgins ve Rothstein, 2009).

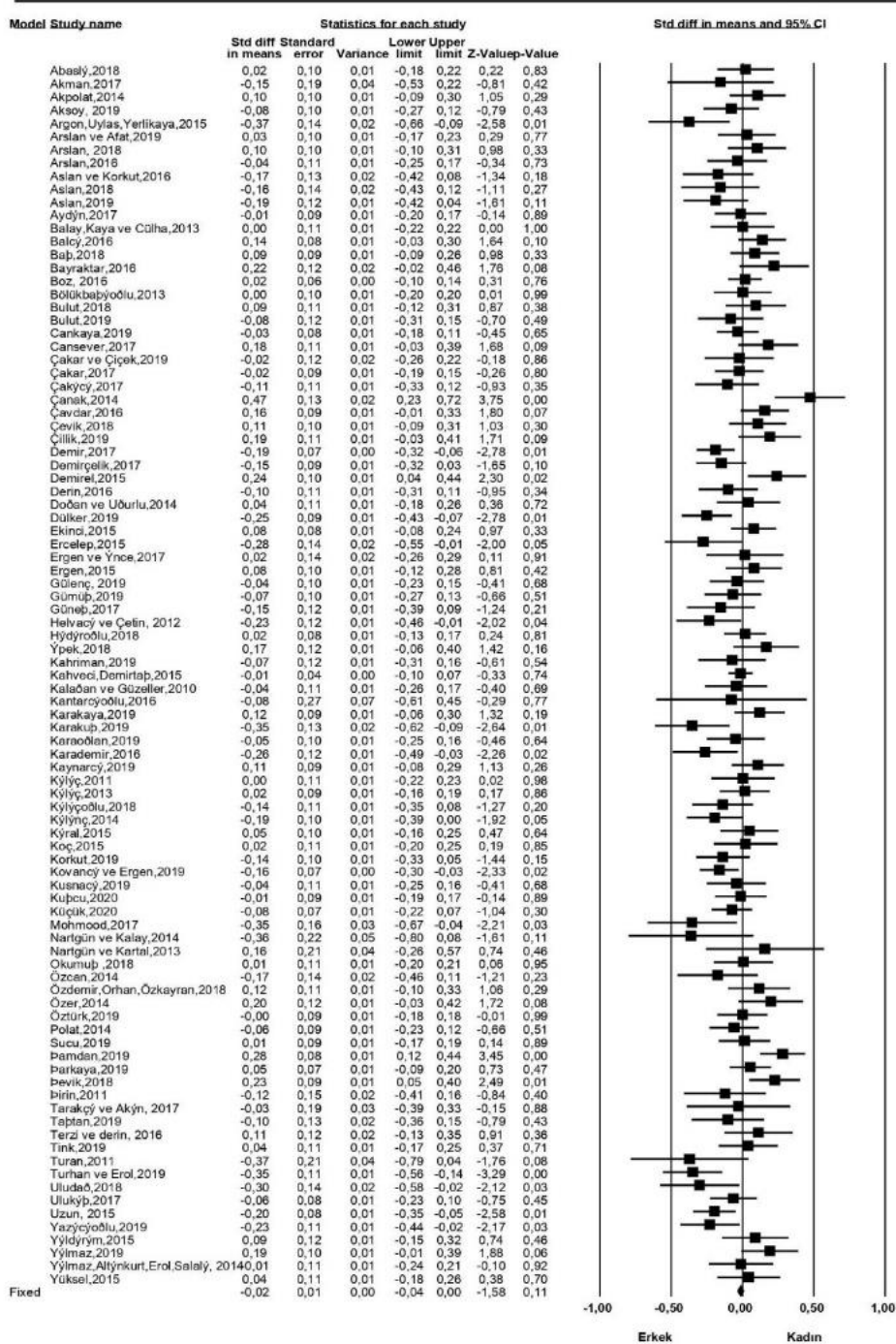

Şekil 1. Cinsiyet Değişkeni Huni Saçılım Grafiği

Çalışma kapsamına alınan 93 çalışmaya ait verilerin huninin üst tarafında toplanması ve birleştirilmiş etki büyüklüğüne ait yakın bir pozisyonda olması nedeniyle yayın yanlılığı bulgusunun bulunmadığını göstermektedir (Şekil 1; Borenstein vd., 2009; Dinçer, 2014).

Cinsiyet'e Göre Etki Büyüklüğü Analiz Sonucunun Birleştirilmemiş Bulguları

Öğretmenlerin cinsiyetinin ÖS algıları üzerindeki rasgele etki modeline göre etki büyüklüğünün -0.022 olduğu görülmüştür. Araştırmaya dahil edilen 93 çalışmanın orman grafiğine ait veriler aşağıda Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2. Orman Grafiği

Orman grafiğine bakıldığında cinsiyetin öğretmenlerin ÖS algıları üzerinde etkili bir değişken olmadığı söylenebilir (Şekil 2).

Çalışmaların Etki Büyüklükleri ve Heterojenlik Testi Sonuçları

Cinsiyet açısından, meta analiz sonucuna göre etki büyüklüğü verisinin sabit ve rastgele etkiler modeli kullanılarak ulaşılan sonuç Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1
Cinsiyet Değişkeni Açısından Homojenlik Testi

Model	EB ve 95% güven aralığı						Homojenlik			
	n	EB	SH	Varyans	Alt Sınır	Üst Sınır	Z- değeri	Q-değeri	df (Q)	I ²
Sabit etkiler	93	-0,016	0,01	0,00	-0,03	0,00	-1,57	185,103	92	50,298
Rastgele etkiler	93	-0,020	0,01	0,00	-0,05	0,01	-1,29			

Rastgele etkiler modeline göre erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha çok ÖS algısına sahip olduklarını göstermektedir (Tablo 1).

Moderatör Analizine Ait Bulgular

Cinsiyet değişkeni açısından var olan heterojenliğin olası sebeplerini belirlemek için yapılan moderatör analiz bulguları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2
Moderatör Analizi Sonuçları

Cinsiyet Değişkeni	n	EB	SH	Alt Limit	Üst Limit
Moderatörler	K	D	SE	%95 CI	Q
					P
Kademe Türü					4,84
Okul öncesi	2	-0,21	0,12	[-0,45; 0,03]	0,67
İlkokul	6	-0,02	0,07	[-0,17; 0,13]	
Ortaokul	11	0	0,04	[-0,08; 0,09]	
İlköğretim	35	0	0,02	[-0,03; 0,04]	
Ortaöğretim	8	0	0,04	[-0,10; 0,08]	
İlköğretim/Ortaöğretim	20	-0,04	0,02	[-0,09; 0,01]	
Özel Eğitim	2	-0,03	0,09	[-0,21; 0,15]	
Tüm kademeler	9	-0,06	0,07	[-0,20; 0,08]	
Okul Türü					0,00
Resmi	69	-0,02	0,01	[-0,05; 0,01]	0,99
Özel	1	-0,02	0,18	[-0,39; 0,33]	
Özel/Resmi	23	-0,01	0,03	[-0,09; 0,05]	
Yayın Türü					2,26
Yüksek lisans tezi	66		0,01	[-0,04; 0,02]	0,32
Doktora tezi	9	0	0,05	[-0,10; 0,09]	
Makale	18	-0,06	0,03	[-0,13; 0,00]	
Öğretmenin Ünvanı					0,01
Branş	28	-0,01	-0,01	[-0,07; 0,03]	0,99
Sınıf	6	-0,02	0,07	[-0,17; 0,13]	
Sınıf/Branş	59	-0,02	0,01	[-0,05; 0,01]	
Bölgeler					4,02
Akdeniz Bölgesi	7	-0,01	0,2	[-0,10; 0,06]	0,77
D. Anadolu Bölgesi	10	-0,06	0,4	[-0,16; 0,03]	
Ege Bölgesi	17	-0,02	0,3	[-0,08; 0,03]	
Güney Doğu Bölgesi	8	0,05	0,4	[-0,04; 0,14]	
İç Anadolu Bölgesi	14	0,03	0,3	[-0,07; 0,08]	
Karadeniz Bölgesi	10	-0,04	0,3	[-0,11; 0,03]	
Marmara Bölgesi	26	-0,03	0	[-0,10; 0,04]	
Tüm Bölgeler	1	0,00	0,1	[-0,20; 0,21]	
Araştırmacının Cinsiyeti					1,52

Erkek	58	0,00	0,02	[-0,04; 0,02]	0,46
Kadın	29	-0,02	0,02	[-0,07; 0,01]	
Kadın/Erkek	6	-0,09	0,08	[-0,27; 0,06]	

*p < .05

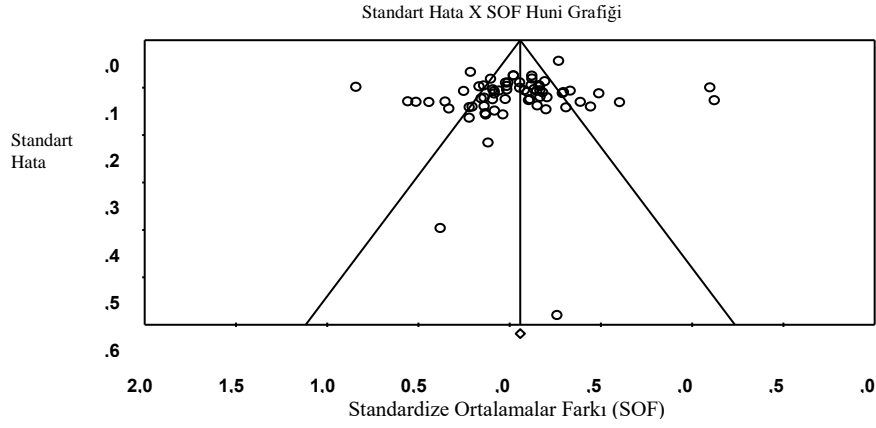
Moderatörlerden yayın türüne ($p=0,32$), okul türüne ($p=0,99$), öğretim kademesine ($p=0,67$), çalışmanın gerçekleştirildiği bölgeye ($p=0,77$), öğretmenin unvanına ($p=0,99$) ve araştırmacının cinsiyetine ($p=0,46$) göre çalışmaların etki büyüklüklerinin farklılaşmadığı görülmüştür. Bu moderatörlerinin etkisinin bulunmaması, öğretmenlerin ÖS algıları üzerinde cinsiyet demografik değişkeni üzerinde özellikle örgütsel davranış değişkenlerinin etkili olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Kıdem Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölümde meta-analiz çalışmasını kapsayan araştırmaların sonucuna göre elde edilen kıdem değişkenine ilişkin sonuçlara (yayın yanlılığına ilişkin sonuçlar, orman grafiğine ait sonuçlar, etki büyüklüğüne ait birleştirilmemiş sonuçlar ve moderatöre ait analiz sonuçlar) yer verilmiştir.

Yayın Yanlılığına İlişkin Bulgular

Orwin's Fail-Safe N. ve Huni saçılım grafiği yayın yanlılığını belirlemek için kullanılmıştır (Borenstein, Hedges, Higgins ve Rothstein, 2009).

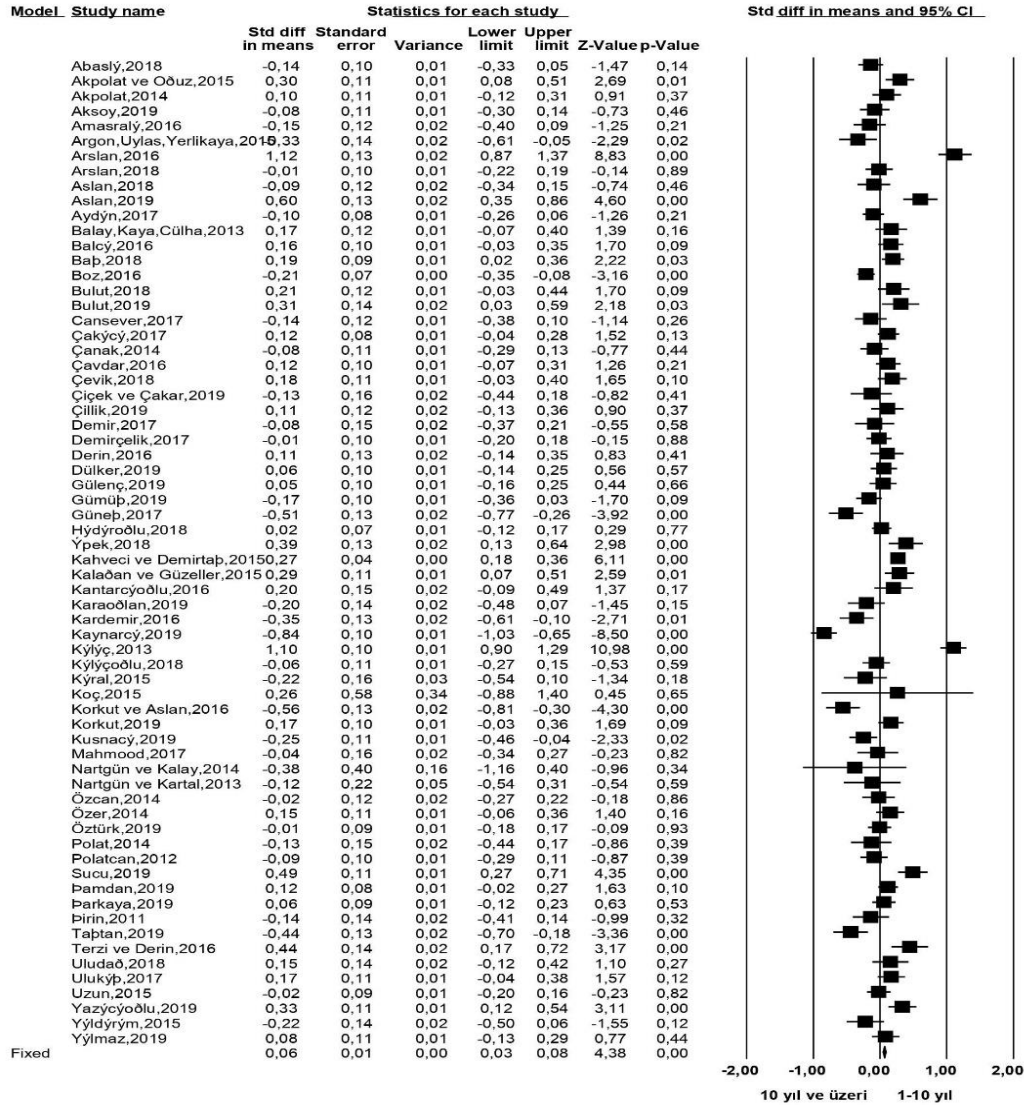

Şekil 3. Kıdem Değişkeni Huni Saçılım Grafiği

Çalışma kapsamına alınan 66 çalışmaya ait şekillerin fazla olan kısmı huninin üst tarafında toplanmış ve birleştirilmiş etki büyüklüğüne ait yakın bir pozisyonda olması nedeniyle yayın yanlılığı bulgusunun bulunmadığını göstermektedir (Şekil 1; Borenstein vd., 2009; Dinçer, 2014). Orwin's Fail-Safe Number sayısı 315'tir. Çalışma kapsamına alınan 66 çalışma, Türkiye'de bu çalışmaya dönük yapılan bütün çalışmaların (nitel, nicel, kuramsal vb.) tamamını oluşturmaktadır.

Kıdem'e Göre Etki Büyüklüğü Analiz Sonucunun Birleştirilmemiş Bulguları

Araştırmada öğretmenlerin kıdeminin ÖS algıları üzerindeki rasgele etki modeline göre etki büyüklüğünün 0.04 olduğu görülmüştür. Bu sonuç öğretmenlerin kıdeminin örgütsel sessizlik algıları üzerinde etkili olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Araştırma kapsamındaki 66 adet çalışmanın orman grafiğine ait veriler aşağıda Şekil 4'te gösterilmiştir.

Şekil 4. Orman Grafiği

Çalışmaların Etki Büyüklükleri ve Heterojenlik Testi Sonuçları

Kıdem değişkeni açısından, meta analiz sonucuna göre etki büyüklüğü verisinin sabit ve rastgele etkiler modeli kullanılarak ulaşılan sonuç Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3

Kıdem Değişkeni Açısından Homojenlik

Model	EB ve 95% güven aralığı						Homojenlik			
	n	EB	Standart hata	Varyans	Alt Sınır	Üst sınır	Z-değeri	Q-değeri	df (Q)	I ²
Sabit etkiler	66	0,05	0,01	0,00	,03	,08	,38	508,48	66	87,25
Rastgele etkiler	6	0,03	0,03	0,01	-0,03	0,11	1,00			

Mesleki kıdem değişkeni açısından çalışma kapsamına alınan etki büyüklüğünün (rastgele etkiler modeline) değeri (ES=0,03) olarak hesaplanmıştır. Meta analiz çalışmasının kapsamına alınan 66 adet çalışmalardaki sonuçlar itibariyle, rastgele etkiler modeli kullanılarak yapılan verilere 1-10 yıl arası hizmet süresine sahip öğretmenlerin 10 yıldan daha fazla mesleki kıdemi olan öğretmenlerden daha fazla ÖS algısına sahip olduklarını göstermektedir. Sabit etkiler modeli açısından etki büyüklükleri dağılımının heterojen bir özellik gösterdiği görülmüştür.

Kıdem Değişkeni Açısından Moderatör Analizine Ait Bulgular

Kıdem değişkeni açısından var olan heterojenliğin olası sebeplerini ortaya koyabilmek amacıyla moderatör analizi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4

Moderatör Analizi Sonuçları

Kıdem Değişkeni	n	Etki Büyüklüğü	Standart Hata	Alt Limit	Üst Limit
Moderatörler	K	D	SE	%95 CI	Q P
Kademe Türü					
Okul öncesi	2	-0,24	0,2	[-0,64; 0,14]	
İlkokul	3	0,00	0,06	[-0,13; 0,13]	
Ortaokul	7	0,00	0,11	[-0,20; 0,22]	
İlköğretim	27	0,02	0,05	[-0,08; 0,14]	
Ortaöğretim	6	0,11	0,1	[-0,10; 0,31]	
İlköğretim/Ortaöğretim	18	0,06	0,08	[-0,10; 0,22]	
Tüm Kademeler	3	-0,13	0,21	[-0,27; 0,55]	
Okul Türü					0,04
Resmi	63	0,04	0,03	[-0,03; 0,11]	0,83
Özel/Resmi	3	0,02	0,08	[-0,14; 0,18]	
Yayın Türü					0,66
Yüksek lisans tezi	48	0,05	0,04	[-0,04; 0,14]	0,71
Doktora tezi	8	-0,01	0,05	[-0,12; 0,10]	
Makale	10	0,03	0,1	[-0,16; 0,23]	
Öğretmenin Ünvanı					0,24
Branş	21	0,03	0,08	[-0,12; 0,19]	0,88
Sınıf	3	0,00	0,06	[-0,13; 0,13]	
Sınıf/Branş	42	0,04	0,04	[-0,04; 0,13]	
Bölgeler					
Akdeniz Bölgesi	6	-0,04	0,18	[-0,41; 0,32]	4,68
Doğu Anadolu Bölgesi	5	0,07	0,13	[-0,19; 0,34]	0,58
Ege Bölgesi	11	0,14	0,1	[-0,05; 0,35]	
Güney Doğu Anadolu Bölgesi	5	0,27	0,26	[-0,25; 0,79]	
İç Anadolu Bölgesi	8	-0,03	0,04	[-0,12; 0,05]	
Karadeniz Bölgesi	11	-0,01	0,06	[-0,14; 0,12]	
Marmara Bölgesi	20	0,05	0,05	[-0,10; 0,10]	
Araştırmacının Cinsiyeti					2,15
Erkek	35	0,07	0,04	[-0,00; 0,16]	0,34
Kadın	26	0,02	0,07	[-0,11; 0,16]	
Kadın/Erkek	5	-0,20	0,19	[-0,58; 0,17]	

*p < .05

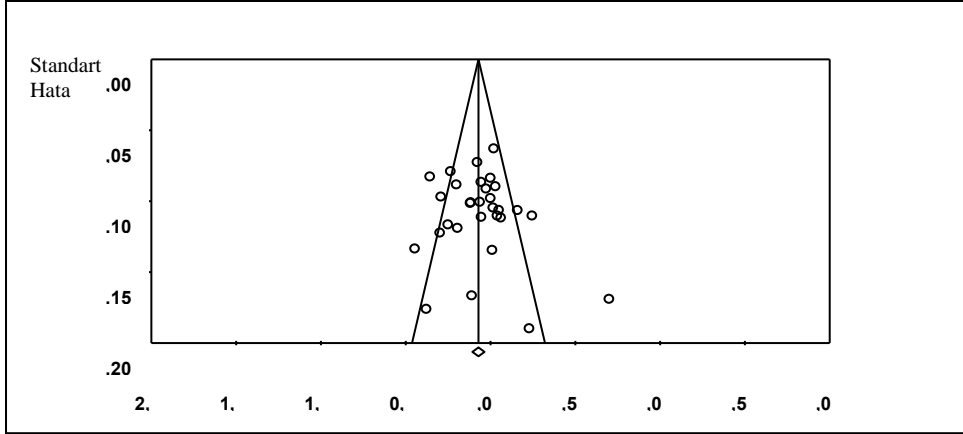
Yayın türüne ($p=0,71$), okul türüne ($p=0,83$), öğretim kademesine ($p=0,80$), araştırmanın yapıldığı bölgeye ($p=0,58$), öğretmenin unvanına ($p=0,88$) ve araştırmayı yapan kişinin cinsiyetine ($p=0,34$) göre yapılan moderatör analizinde etki büyüklüklerinin farklılaşmadığı görülmüştür. Bu moderatörlerinin etkisinin bulunmaması, öğretmenlerin ÖS algıları üzerinde kıdem değişkeni üzerinde özellikle örgütsel davranış değişkenlerinin etkili olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Branş Değişkenine İlişkin Bulgular

Bu bölümde meta-analiz çalışmasını kapsayan araştırmaların sonucuna göre elde edilen branş değişkenine ilişkin sonuçlara (yayın yanlılığına ilişkin sonuçlar, orman grafiğine ait sonuçlar, etki büyüklüğüne ait birleştirilmemiş sonuçlar ve moderatöre ait analiz sonuçları) yer verilmiştir.

Yayın Yanlılığına İlişkin Bulgular

Orwin's Fail-Safe N. ve Huni saçılım grafiği yayın yanlılığını ortaya koymak için kullanılmıştır (Borenstein vd., 2009).

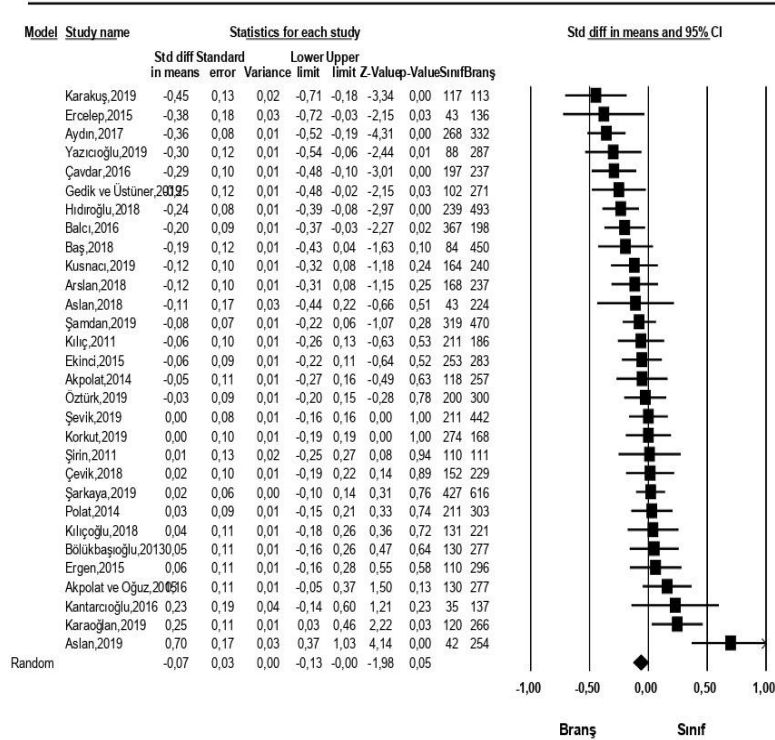

Şekil 5. Branş Değişkeni Huni Saçılım Grafiği

Çalışma kapsamına alınan 30 çalışmaya ait şekillerin fazla olan kısmı huninin üst tarafında toplanmış ve birleştirilmiş etki büyüklüğüne ait yakın bir pozisyonda olması nedeniyle yayın yanlılığı bulgusunun bulunmadığını göstermektedir (Şekil 1; Borenstein vd., 2009; Dinçer, 2014). Orwin's Fail-Safe Number sayısı 215'tir. Çalışma kapsamına alınan 30 çalışma, Türkiye'de bu çalışmaya dönük yapılan bütün çalışmaların (nitel, nicel, kuramsal vb.) tamamını oluşturmaktadır.

Branş'a Göre Etki Büyüklüğü Analiz Sonucunun Birleştirilmemiş Bulguları

Öğretmenlerin branşının ÖS algıları üzerindeki rasgele etki modeline göre etki büyüklüğünün -0.06 olduğu görülmüştür. Bu sonuç, öğretmenlerin kıdeminin ÖS algıları üzerinde etkili bir değişken olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Araştırma kapsamındaki 66 adet çalışmanın orman grafiğine ait veriler aşağıda Şekil 6'da gösterilmiştir.

Şekil 6. Orman Grafiği

Branş değişkeni açısından, meta analiz sonucuna göre etki büyüklüğü verisinin sabit ve rastgele etkiler modeli kullanılarak ulaşılan sonuç Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Branş Değişkeni Açısından Homojenlik Testi

Model	EB ve 95% güven aralığı					Homojenlik			
	n	EB	Standart hata	Varyans	Alt Sınır	Üst sınır	Z-değeri	Q-değeri	I ²
Sabit	30	-0,07	0,01	0,00	-0,10	-0,03	-3,87	887,69	666,93
Rastgele	30	-0,06	0,03	0,00	-0,13	-0,00	-1,97		

Tablo 5'teki branş değişkeni açısından çalışma kapsamına alınan etki büyüklüğünün (rastgele etkiler modeline) değeri (EB=-0,06) olarak hesaplanmıştır. Meta analiz çalışmasının kapsamına alınan 30 adet çalışmalardaki sonuçlar itibariyle, rastgele etkiler modeli kullanılarak yapılan veriler açısından branş öğretmenlerinin, sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek ÖS algısı yaşadıklarını göstermiştir.

Branş Değişkeni Açısından Moderatör Analizine Ait Bulgular

Branş değişkeni açısından var olan heterojenliğin olası sebeplerini belirlemek için yapılan moderatör analiz bulguları Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6

Moderatör Analizi Sonuçları

Branş Değişkeni	Çalışma Sayısı	Etki Büyüklüğü	Standart Hata	Alt Limit	Limit	Üst
Moderatörler	K	D	SE	%95 CI		Q
Kademe Türü						P
İlköğretim	19	-0,08	0,2	[-0,13; -0,02]		0,77
İlköğretim/Ortaöğretim	5	-0,07	0,1	[-0,26; 0,12]		0,68
Tüm Kademeler	6	0,04	0,4	[-0,23; 0,32]		
Okul Türü						0,22
Resmi	27	-0,06	0,03	[-0,14; 0,06]		0,63
Resmi/Özel	3	-0,03	0,05	[-0,14; 0,06]		
Yayın Türü						0,27
Yüksek lisans tezi	25	-0,06	0,03	[-0,13; 0,01]		0,87
Doktora tezi	3	-0,09	0,05	[-0,20; 0,01]		
Makale	2	-0,04	0,2	[-0,44; 0,35]		
Bölgeler						2,71
Akdeniz Bölgesi	1	0,01	0,1	[-0,19; 0,22]		0,74
Doğu Anadolu Bölgesi	2	-0,11	0,2	[-0,36; 0,12]		
Ege Bölgesi	8	-0,01	0,9	[-0,19; 0,17]		
İç Anadolu Bölgesi	4	-0,08	0,1	[-0,28; 0,11]		
Karadeniz Bölgesi	6	-0,03	0,05	[-0,14; 0,07]		
Marmara Bölgesi	9	0,11	0,04	[-0,19; -0,03]		

*p < .05

Yayın türü (p=0,87), okul türüne (p=0,63), öğretim kademesine (p=0,68), araştırmanın yapıldığı bölgeye (p=0,74), öğretmenin unvanına (p=0,33) ve araştırmayı yapan kişinin cinsiyetine (p=0,72) göre yapılan moderatör analizine dayalı olarak çalışmaların etki büyüklüklerinin farklılaşma göstermediği görülmüştür. Bu moderatörlerinin etkisinin bulunmaması, öğretmenlerin ÖS algıları üzerinde branş değişkeni üzerinde özellikle örgütsel davranış değişkenlerinin etkili olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Yapılan meta-analiz çalışması doğrultusunda öğretmenlerin cinsiyetinin ÖS algıları üzerindeki ortalama etki büyüklüğünün (EB=-0,02) önemsiz olduğu görülmüştür. Çalışmada, erkek öğretmenlerin ÖS algılarının, kadın öğretmenlerden daha yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmanın sonucu ile benzerlik gösteren çalışmalar (Aksoy, 2019; Çanak, 2014; Demir, 2017; Dülker, 2019; Emre, 2018; Girgin ve Gümüseli, 2017; Helvacı ve Çetin, 2012; Korkut, 2019; Küçük, 2020; Uzun, 2015), bu meta-analiz sonucunu destekler niteliktedir. Moderatör olarak yapılan öğretim kademesi değişkeninde, erkek öğretmenlerde okulöncesi öğretim kademesinde bu şekilde farklılaşmasının nedeni, okulöncesi öğretmenliğinin bir kadın mesleği olarak görülmesinden kaynaklanabilir. Bu kademedeki çalışan

öğretmenlerin ÖS algılarının daha fazla olması, bu algıdan kaynaklanabilir. Araştırmanın bulgularına dayanarak öğretmenlerin ÖS algılarının cinsiyet değişkeni açısından kadın öğretmenlere göre erkek öğretmenlerin daha sinik tutum sergilemelerinin bireysel ve örgütsel birden fazla nedeni olabilir. Bu nedenleri; okullarda sorumluluk paylaşımının toplumun doğal yapısı itibarıyla erkek öğretmenler üzerinde daha fazla olması olabilir. Öğretmenlerin kıdemlerinin ÖS algıları üzerindeki ortalama etki büyüklüğünün (EB=0.04) önemsiz düzeyde olduğu görülmüştür. Bu sonuç, mesleki kıdemi 10 yıldan daha az olan öğretmenlerin mesleki kıdemi 10 yıl ve üstü olan öğretmenlere göre daha yüksek ÖS duygularını yaşadıklarını göstermektedir. Akpolat ve Oğuz (2015) ve Çopur (2018) tarafından yapılan çalışmalar da bu meta-analiz sonucunu destekler niteliktedir. Bu durumun nedeni olarak, mesleğe yeni başlamış öğretmenlerin beklentilerinin karşılanamaması ve hayal kırıklığına uğraması bağlamında bunu çalıştığı kurumla ilişkilendirmesi sözkonusu olabilir. Yapılan araştırmalarda, öğretmenlerin mesleki kıdemleri azaldıkça ÖS düzeylerinin arttığı görülmüştür. Bu duruma bakılarak mesleğe yeni başlamış öğretmenler görevin ilk yıllarında daha idealist bir yapıda ve yenilikçi olmaları sebebiyle örgüt kültürü ve yapısını değiştireceğine dair düşünceleri etkili olabilir. Fakat öğretmenlerin kurumu tanıdıkça ve uyum yeteneği arttıkça sinizm algılarının düştüğü söylenebilir. Yapılan moderatör analizi sonucuna göre öğretim kademesinin, okul türünün, yayın türünün, araştırmanın yapıldığı bölgenin ve araştırmacının cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Etki büyüklükleri bakımından da gruplar arası önemsiz düzeyde bir etki büyüklüğü olduğu görülmüştür. İlginç bir sonuçta özellikle okulöncesi eğitim kademesinde çalışan öğretmenlerin sinizm algılarının yüksekliği (d=-0,24) diğer kademelerde çalışna öğretmenlere oranla mesleğin ilk yıllarındaki heyecanını ve idealist özelliklerini meslekteki hizmet süreleri arttıkça yavaş yavaş kaybetmeye başlamasından kaynaklanabilir. Bu sonuç, İpek (2018) tarafından yapılan çalışma sonuçları ile tutarlılık göstermektedir. Yapılan meta-analiz çalışmasında öğretmenlerin branşlarının ÖS algıları üzerindeki ortalama etki büyüklüğünün -0.08 olduğu görülmüştür. Bu sonuç, sınıf öğretmenlerinin branş öğretmenlerine göre daha az ÖS yaşadıkları şeklinde yorumlanabilir. Bu araştırmanın sonucu, Balcı (2016), Aydın, (2017), Demir (2017), Kusnacı (2019) ve Yazıcıoğlu (2019) yapılan bu çalışmalar ile tutarlılık göstermektedir. Bu durumun olası nedenleri olarak; sınıf öğretmenlerinin okulda kalma sürelerinin branş öğretmenlerine göre daha fazla olması, branş öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine göre daha çok sınav odaklı olması, sınıf ve branş öğretmenlerinin sahip olduğu iş yüklerinin ve aynı öğrencilerle geçirdiği zaman diliminin farklı olması söylenebilir. Bu görüşü Balcı'nın (2016), Çavdar'ın (2016) ve Demir'in (2017) yaptıkları çalışmalar destekler niteliktedir. ÖS üzerinde öğretmenlerin branşlarının etkisi incelenirken kademe türü, okul türü, yayın türü, araştırmanın yapıldığı bölge ve araştırmacının cinsiyetinin moderatör etkisi görülmemiştir. Öğretmenlerin ÖS algıları üzerinde cinsiyet, kıdem ve branş değişkenlerinin etki düzeylerinin önemsiz ve zayıf düzeyde çıkması nedeniyle başka örgütsel davranış değişkenlerinin (iletişim, örgütsel adalet, örgütsel vatandaşlık) etkisi ve ilişkisi ile ilgili çalışmalar yapılabilir. Kıdem ve ÖS ilişkisine dair yapılan meta-analiz çalışmasının bulguları sonucunda öğretim kademesinde 10 yıl ve üstü kıdeme sahip öğretmenlerin okulöncesi eğitim kademesinde sinizm düzeylerinin fazla çıkması sonucuna bakarak mesleğin başındaki idealist tutumu devam ettirmek adına kendilerini geliştirebilecekleri etkinlikler ve fırsatlar sağlanabilir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Çalışmada birinci ve ikinci yazar % 50 oranında katkıda bulunmuştur.

Çıkar Çatışması

Çalışmada çıkar çatışmasına neden olacak bir durum bulunmamaktadır.

Açıklama: Bu makale, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında yapmış olduğu yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Kaynaklar

Yıldız imi (*) ile işaretlenmiş kaynaklar, meta-analize dâhil edilen çalışmaları göstermektedir.

Aksoy Kürü, S. (2021). Dönüşümcü ve etkileşimci liderlik ile örgütsel özdeşleşme arasındaki ilişki: bir meta-analiz çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (2), 678-697. DOI: 10.31592/aeusbed.735373.

Andersson, L. M., and Bateman, T. S. (1997). Cynicism in the workplace: Some causes and effects. *Journal of Organizational Behavior*, 18(5), 449-469.

Aşık Z. ve Özen M. (2018). Meta-analiz basamakları ve raporlanması. *TJFMPC*, 13(2), 232-240.

*Abaslı, K. (2018). *Örgütsel dışlanma, işe yabancılaşma ve örgütsel sinizm ilişkisine yönelik öğretmen görüşleri*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

*Akman, S. (2017). *Özel eğitim ve rehabilitasyon kurum çalışanlarının örgütsel sinizm ile iş doyumuna yönelik görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

*Akpolat T. ve Oğuz, E. (2015). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinde örgütsel sinizmin işe yabancılaşma düzeyine etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 947-971.

*Akpolat, T. (2014). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin örgütsel sinizm tutumlarının işe yabancılaşma düzeyine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

*Aksoy, E. (2019). *Öğretmenlerin okullardaki paylaşılan liderlik uygulamalarına yönelik alguları ile örgütsel sinizm düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.

*Altınkurt, Y., Yılmaz, K., Erol, E. ve Salalı, E. T. (2014). Okul müdürlerinin kullandığı güç kaynakları ile öğretmenlerin örgütsel sinizm algıları arasındaki ilişki. *Journal of Teacher Education and Educators*, 3(1), 25-52.

*Amasralı, A. (2016). *Ortaokul ve lise matematik öğretmenlerinin örgütsel sinizm tutumları ile mesleki tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

*Argon, T., Uylas, S. D., and Yerlikaya, S. (2015). Perceptions of teachers related accountability practices in Turkish national education system and organizational cynicism. *International Online Journal of Educational Sciences*, 7(2), 204-219.

*Arslan, N. (2018). *Öğretmenlerin informal iletişim düzeylerinin örgütsel sinizm ile ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

*Arslan, N. ve Afat, N. (2019). Öğretmenlerin informal iletişim düzeyleri ile örgütsel sinizm arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İstanbul Zaim Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 2(1), 218-249.

*Arslan, Ö. (2016). *Okul yöneticilerinin paternalist liderlik düzeyleri ile öğretmenlerin örgütsel sinizm alguları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.

*Aslan, H. (2019). *Okul yöneticileri ve öğretmenlerin örgütsel değişim sinizmi ve iş doyumunu düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.

- *Aslan, M. (2018). *Eğitim Bilimleri Enstitüsü lider-üye etkileşiminin sinizme etkisi ve bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- *Bal Kusnacı, S. (2019). *Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin değişime direnci yönetme yeterlilikleri ile öğretmenlerin örgütsel sinizm davranışları*. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Balay, R., Kaya, A. ve Cülha, A. (2013). Örgüt kültürü ve örgütsel sinizm ilişkisi. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 14(2), 123-144.
- *Balay, R., Kaya, A. ve Cülha, A. (2013). Örgüt kültürü ve örgütsel sinizm ilişkisi. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 14(2), 123-144.
- *Balcı, O. (2016). *İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenler ve yöneticilerin örgütsel sinizm, kendini işe verememe (presenteizm) ve sosyal kaytarma arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Doktora Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- *Balemen, N. (2016). *Proje tabanlı öğrenme yaklaşımının fen eğitimindeki etkililiği: Meta analiz çalışması*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- *Baş, G. (2018). *Okul yöneticilerinin değişimi yönetme yeterlilikleri ile öğretmenlerde görülen değişim sinizmi arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- *Bayraktar, D. (2016). *İlkokul öğretmenlerinin duygusal taciz yaşama düzeyi ile örgütsel sinizm arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- *Boz, A. (2016). *Okul yöneticilerinin otantik liderlik davranışları ile okulların akademik iyimserlik ve öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri arasındaki ilişki*. Doktora Tezi, Dicle Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Borenstein, M., Hedges, L. V. Higgins, J.P., and Rothstein, H.R. (2013). *Meta-analize giriş*, (Çev. S. Dinçer). Ankara: Anı Yayıncılık.
- *Bölükbaşıoğlu, K. (2013). *Öğretmenlerin örgütsel adalet alguları ile örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- *Bulut, R. C. (2019). *Ortaokulda görev yapan öğretmenlerin iletişim becerileri ile örgütsel sinizm düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Büyükköztürk, Ş., Kılıç, Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F.(2021). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (30. Basım). Ankara, Pegem Yayıncılık.
- Cankaya, A. (2019). *Okullardaki informal ilişki düzeyi ile öğretmenlerin sinizm alguları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- *Cansever, S. (2017). *Mobbing ve örgütsel sinizm ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- *Çağlar Polat, E. (2014). *Kurum içi etkin iletişim ortamı ile örgütsel sinizm arasındaki ilişki: Öğretmenlerin görüşleri açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

- *Çakar, H. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin örgütsel bağlılıkları üzerinde örgütsel sinizmin etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- *Çakar, H. ve Çiçek H. (2019). Sınıf öğretmenlerinin örgütsel bağlılıkları üzerinde örgütsel sinizmin etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 10(24), 379-404.
- *Çakıcı, D. (2017). *Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Card, N. A. (2012). *Applied meta-analysis for social science research*. New York: The Guilford Press.
- *Çavdar, E. (2016). *Eğitim örgütlerinde değişim sinizmi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- *Çevik, A. (2018). *Okul yöneticilerinin kullandıkları makamsal güç kaynakları ile öğretmenlerin örgütsel vatandaşlık ve örgütsel sinizm davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- *Çillik, A. (2019). *Öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri ile örgütsel sinizm algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). New Jersey: Lawrence.
- Cooper, H., Hedges, L. V., and Valentine, J. C. (Eds.). (2009). *The handbook of research synthesis and meta-analysis* (2nd Ed.). Russell Sage Foundation.
- Cumming, G. (2012). *Understanding the new statistics*. New York: Routledge, Taylor and Francis.
- *Demir, K. (2017). *Okul yöneticilerinin kullandıkları güç kaynakları ile öğretmenlerin sinizm düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- *Demirçelik, E. (2017). *Okul müdürlerinin liderlik stilleriyle öğretmenlerin örgütsel sinizm ve örgütsel bağlılık algıları arasındaki ilişki*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- *Demirel, N. (2015). *Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin toksik liderlik davranışları ile öğretmenlerin örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- *Derin, R. (2016). *Demokratik liderlik ve örgütsel sinizm ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Diñer, S. (2014). *Eğitim bilimlerinde uygulamalı meta-analiz*. Ankara: Pegem Akademi.
- *Doğan, S. ve Uğurlu, C.T. (2014). Okul Yöneticilerinin etik liderlik davranışları ile öğretmenlerin örgütsel sinizm algıları arasındaki ilişki. *GÜJGEF*, 34(3), 489-516.
- *Dülker, A. P. (2019). *Dönüşümcü liderlik ve örgütsel sinizm ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- *Ekinçi, S. (2015). *İlk ve ortaokul öğretmenlerinin örgütsel özdeşleşme ve örgütsel sinizm düzeylerine ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

- *Ercelep, D. A. (2015). *Örgütsel sinizm ve kalite kültür algısı arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- *Ergen, E. ve İnce, Ş. (2017). İlköğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin örgütsel sinizme ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 37-57.
- *Ergen, S. (2015). *Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- *Gedik, A. ve Üstüner, M. (2018). Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerine algıladıkları müdür yönetim tarzının etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 37, 53-68. DOI: 10.30794
- *Gülenç, E. (2019). *Temel eğitim ve orta eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin mobbing yaşama düzeyleri ile örgütsel sessizlik, örgütsel sinizm ve örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişki ve bunların bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- *Gümüş, A. A. (2019). *Ortaokul öğretmenlerinin örgütsel sinizm düzeyleri ile örgütsel iklim alguları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- *Gümüş, A. A. (2019). *Ortaokul öğretmenlerinin örgütsel sinizm düzeyleri ile örgütsel iklim alguları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- *Güneş, İ. (2017). *Okul Yöneticilerinin Liderlik Düzeyleri İle Örgütsel Sinizm Arasındaki İlişki* Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Hartung, J. Knapp, G., and Sinha, B. K. (2008). *Statistical meta-analysis with applications*. New Jersey: Wiley Publishing Inc.
- *Helvacı, M. A. ve Çetin, A. (2012). İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerinin belirlenmesi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(3), 1475-1497.
- *Hıdıroğlu, A. (2018). *Okul müdürlerinin öğretmenler tarafından algılanan liderlik stilleri ile örgütsel sinizm arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- *İpek, Z. H. (2018). *Lise öğretmenlerinin duygusal zekâ ve örgütsel sinizm düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- *Kahriman, U. (2019). *İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin örgütsel sinizm ile örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- *Kahveci, G. ve Demirtaş, Z. (2015). İlkokul, ortaokul ve lise öğretmenlerinin örgütsel sinizm algılarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(52), 69-85.
- *Kantarcioglu, J. (2016). *Örgüt kültürü ve örgütsel sinizm ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- *Karademir, M. (2016). *Ortaokul öğretmenlerinin okul yönetiminde kayırmacılık algıları ile örgütsel sinizm arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- *Karakaya, B. (2019). *Resmi ve özel okullarda beden eğitimi öğretmenlerinde örgütsel sinizm ve tükenmişlik düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- *Karakuş, K. H. (2019). *Okul yöneticilerinin koçluk rolleri ile öğretmenlerin örgütsel özdeşleşme düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- *Karaoğlan, Ö. (2019). *Okulların bürokratik yapısı, örgütsel sessizlik ve örgütsel sinizm arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- *Kaynarıcı, P. (2019). *Öğretmenlerin örgütsel sinizm tutumları ile örgütsel ölç alma davranışları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- *Kılıç, M. (2013). *İlköğretim okullarında görevli öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri ile iş doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- *Kılıç, Ş. (2011). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin örgütsel sinizm ve örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- *Kılıçoğlu, A. (2018). *Öğretmenlerde örgütsel değişim sinizmi ve örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- *Kılınç, S. (2014). *Örgütsel adaletin, örgütsel vatandaşlık davranışı ve örgütsel sinizm tutumlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- *Kıral, B. (2015). *Lise yöneticilerinin öğretmenleri güçlendirmesi ve öğretmenlerin kayıtsızlık (sinizm) davranışı ile ilişkisi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- *Koç, M. (2015). *İlköğretim öğretmenlerinin tükenmişlik düzeyleri ile sinizm arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- *Korkut, A., and Aslan M. (2016). Organizational cynicism levels of teachers in secondary schools in Turkey. *E-International Journal of Educational Research*, 7(2), 91-112. DOI: 10.19160
- *Korkut, A. (2019). *Öğretmenlerin örgütsel mutluluk, örgütsel sinizm ve örgütsel adalet algılarının analizi*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- *Kovancı, M. ve Ergen, H. (2019). İlkokul öğretmenlerinin örgütsel yabancılaşmalarının sosyo-demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 94-111.
- *Kuşcu, C. (2020). *Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri ile örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- *Küçük, Ö. (2020). *Okul müdürlerinin toksik liderlik davranışları ile okul etkililiği arasındaki ilişkide örgütsel sinizm ve psikolojik sermayenin aracılık etkisi*. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

- *Mahmood, S. M. R. (2017). *Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri ile örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- *Nartgün, Ş. S. ve Kalay, M. (2014). Öğretmenlerin örgütsel destek, örgütsel özdeşleşme ile örgütsel sinizm düzeylerine ilişkin görüşleri. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(2), 1361-1376.
- *Nartgün, Ş.S. ve Kartal, V. (2013). Öğretmenlerin örgütsel sinizm ve örgütsel sessizlik hakkındaki görüşleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 1308-7177.
- *Okumuş, A. (2018). *Duygusal zekâ ve kurum kültürü algısının örgütsel sinizmle ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- *Özcan, E. (2014). *Öğretmenlerin örgütsel adalet algıları ile örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- *Özdemir, T.Y., Orhan, M. ve Özkayran, S. E. (2018). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin örgütsel sinizm ve örgütsel sessizlik davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37, 1-20.
- *Özer, S. (2014). *Örgütsel sinizmin ve liderlik stillerinin sınıf öğretmenlerinin kuruma bağlılığına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Zirve Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- *Öztürk, M. N. (2019). *İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin kararlara katılım düzeyleri ile örgütsel sinizm düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Petticrew, M., and Roberts, H. (2006). *Systematic reviews in the social sciences*. MA- USA: Blackwell Publishers Ltd.
- *Polatcan, M. (2012). *Okul yöneticilerinin liderlik davranışları ile öğretmenlerin örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- *Seven Şarkaya, S. (2019). *Öğretmenlerin örgütsel sinizm tutumları ile sosyal kaytarma davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- *Sucu, G. (2019). *Okul müdürlerinin kurumlarında oluşturdukları iletişim iklimi ile öğretmenlerin örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa.
- *Şamdan, T. (2019). *İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin algılarına göre örgütsel adalet ve örgütsel sinizm arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Doktora Tezi, İstanbul Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- *Şevik, Y. K. (2019). *Örgütsel sinizm ve örgütsel güven arasındaki ilişki ile ilgili ilköğretim okulu öğretmenlerinin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- *Şirin, E. (2011). *İlköğretim okullarındaki öğretmenlerin okul kültürü algıları ile örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- *Tarakçı, H. ve Akın, H. (2017). Psikolojik sözleşme ihlali ve örgütsel sinizm. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(52), 1307-9581. Doi : <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2017.1975>
- *Taştan, S. (2019). *Okul öncesi öğretmenlerinin mobbing ve örgütsel sinizme yönelik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- *Tazegül Aydın, Y. (2017). *İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin örgütsel sinizm ile örgütsel vatandaşlık davranışı ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- *Terzi, A. R. ve Derin, R. (2016). Relation between democratic leadership and organizational cynicism. *Journal of Education and Learning*, 5(3), 1927-5250.
- Thalheimer, W., and Cook, S. (2002). *How to calculate effect sizes from published research articles: A simplified methodology*. Retrieved from http://Work-Learning.Com/Effect_Sizes.Htm in 10.10.2021.
- *Tink, M. A. (2019). *Mesleki doyum ile örgütsel sinizm arasındaki ilişki: Ortaokul öğretmenleri üzerine bir çalışma*. Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- *Turan, Ş. (2011). *Küreselleşme sürecinde örgütsel değişimi etkileyen bir unsur olarak örgütsel sinizm ve Karaman ili kamu kurumlarında bir çalışma*. Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- *Turhan, M. ve Erol, Y. C. (2019). Öğretmen görüşlerine göre eğitim örgütlerinde kronizm, sessizlik ve sinizm arasındaki ilişki. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(4), 874 - 886.
- *Uludağ, T. (2018). *Sınıf öğretmenlerinin örgütsel adalet algıları ile örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- *Ulukış, D. (2017). *Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin mobbing ve örgütsel sinizm algıları*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Uygur, M. (2021). İlkokul Yöneticilerinin Kültürel Liderlik Davranışları İle Öğretmenlerin Örgütsel İmajı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7 (1) , 15-31. DOI: 10.31592/aeusbed.683343.
- *Uzun, T. (2015). *Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile öğretmenlerin genel ve örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- *Yazıcıoğlu, N. (2019). *Kurum içi etkin iletişim ortamı örgütsel sinizm arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- *Yıldırım, G. (2015). *Lise öğretmenlerinin örgütsel sinizm tutumları ile örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- *Yılmaz, Y. (2019). *Öğretmenlerin algılarına göre örgütsel sinizm ile psikolojik sermaye arası ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- *Yüksel, H. (2015). *Örgütsel sinizm ve bağlılık arasındaki ilişki: İlk ve ortaokul öğretmenleri üzerinde bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Extended Abstract

Introduction

The concept of organizational cynicism is a concept that starts with thoughts such as frustration, resentment, disappointment and negative feelings that employees feel towards their institutions, continues with attitude and results in behavior. Since cynicism emerging in organizations will have negative consequences for both the organization and the individual, it is necessary to prevent this cynicism occurring in the organization or to manage it appropriately if it has arisen. Organizational cynicism, as seen in almost all organizations, has started to be seen to a great extent in educational organizations. The ability of teachers working in educational institutions to create both effective and productive work performance depends on their emotional attachments, their assimilation of the mission and vision of the school, and their identification with the school. When the literature is examined, it has been observed that meta-analysis studies dealing with teachers' views on organizational cynicism are not sufficient. The high number of studies dealing with teachers' perceptions of organizational cynicism in educational institutions reveals the need to synthesize all of these studies and reach a general conclusion. The aim of this study is to reveal the effect level of various variables (gender, seniority and branch) on teachers' perceptions of organizational cynicism. The databases of YÖK Thesis Center, Google Academic, National Academic Network and Information Center (Turkish Academic Archive, Journal Park Academic) were scanned. Among the studies conducted on this subject in Turkey-in accordance with the inclusion criteria-93 studies about gender, 66 studies about seniority and 30 studies on branch were included in this research in accordance with variables. The total number of samples among the studies is 40921. 21103 of them are female and 19818 are male teachers.

Method

In the analysis of the data, the meta-analysis method, known as the methods of synthesizing research results, was used. In the group comparison meta-analysis, the effect size is calculated to show the mean difference between the groups. If experimental and control groups are formed by the researcher, this type of meta-analysis is called group comparison meta-analysis.

Findings

According to the meta-analysis made according to the fixed and random effects model, the average effect size of gender on organizational cynicism was found to be -0.022. Based on this result of the study, it can be said that gender is not an effective variable on teachers' organizational cynicism. As a result of the moderator analysis; type of publication ($p=0.32$), type of school ($p=0.99$), level of education ($p=0.67$), region of research ($p=0.77$), title of the teacher ($p=0.99$) and it was determined that the effect sizes of the studies did not differ according to the gender of the researcher ($p=0.46$). According to the variable of seniority, the average effect size value of the effect size values of the studies included in the study, according to the random effects model, was calculated as $ES=0.03$. According to the random effects model, it is seen that teachers with a seniority of 1-10 years have a higher perception of organizational cynicism than teachers with a seniority of 10 years or more. As a result of the moderator analysis, the type of publication ($p=0.71$), the type of school ($p=0.83$), the level of education ($p=0.80$), the region where the research was conducted ($p=0.58$), the title of the teacher ($p=$). It was determined that the effect sizes of the studies did not differ according to the gender of the researcher (0.88) and the gender of the researcher ($p=0.34$). In accordance with the meta-analysis made according to the fixed and random effects model, it was seen that the average effect size of teachers' branches on organizational cynicism was -0.06. Considering this result of the research, it can be said that seniority is not an effective variable on teachers' organizational cynicism. As a result of the moderator analysis, the type of publication ($p=0.87$), the type of school ($p=0.63$), the level of education ($p=0.68$), the region where the research was conducted ($p=0.74$), the title of the teacher ($p=$. 0.33) and the gender of the researcher ($p=0.72$), it was determined that the effect sizes of the studies did not differ.

Conclusion, Discussion and Recommendations

According to the results of the research, it was concluded that there was no publication bias for all variables. As a result of the meta-analysis made according to the random effects model; a weak and insignificant effect size of the general effect size of the gender variable ($d=-0.02$), the general effect size of the seniority variable ($d=0.03$), and the general effect size of the branch variable ($d=-0.07$) were detected. According to the results of moderator analyzes for all variables, statistical significance was not found. In the general findings reached in the research, it was concluded that the gender, seniority and branch differences of the teachers did not have an effect on their perceptions of organizational cynicism or that there was a weak effect size. Within the scope of the study, it was concluded that the level of teaching, type of publication, type of school, branch of the teacher, the region where the research was conducted and the gender of the researcher had no effect, according to the moderator analyzes in which the effect of the characteristic features was examined within all the findings of the study. In the variable of teaching level made as a moderator, the reason why male teachers differ in this way in preschool education may be due to the fact that preschool teaching is seen as a female profession. The fact that teachers working at this level have a higher perception of organizational cynicism may be due to this perception. In the researches, it was seen that the level of organizational cynicism increased as the professional seniority of the teachers decreased. Considering this situation, teachers who have just started their profession may think that they will change the organizational culture and structure because they are more idealistic and innovative in the first years of their duty. However, it can be said that the perception of cynicism decreases as teachers get to know the institution and their adaptability increases. Since the effect levels of gender, seniority and branch variables on teachers' perceptions of organizational cynicism are insignificant and weak, studies on the effects and relationships of other organizational behavior variables (communication, organizational justice, organizational citizenship) can be conducted.